Notulen Jaarvergadering Biodynamische Vereniging

17 mei 2025

Aanwezig: zie presentielijst

1. **Welkom**: Door Astrid van Zon

Gineke de Graaf leest een gedicht van Rainer Maria Rilke voor.

Men moet de dingen de eigen stille
ongestoorde ontwikkeling laten,
die diep van binnen komt
en door niets gedwongen of versneld kan worden.

Alles in het leven is groei en vormt zich,
rijpt, zoals de boom die zijn sapstroom niet stuwt,
die rustig in de lentestormen staat
zonder de angst dat er straks geen zomer zal komen.

Die zomer komt toch!
Maar slechts voor de geduldigen
die leven alsof de eeuwigheid voor hen ligt,
zorgeloos, stil en wijds…

Men moet geduld hebben
met onopgeloste zaken in het hart
en proberen de vragen zelf lief te hebben,
als gesloten kamers en als boeken
die in een zeer vreemde taal geschreven zijn.

Het gaat er om alles te leven.
Als je de vragen leeft,
leef je misschien langzaam maar zeker
zonder het te merken
op een goede dag het antwoord in.

Astrid vestigt nog de aandacht op een aantal aspecten van het gedicht. Wat is dat, de ongestoorde ontwikkeling, die diep van binnen komt? Zijn we daar mee in contact? Veel van wat we doen is een reactie op ‘wat we van de buitenkant zien’. Het zoeken is om meer in contact te komen met de binnenkant, en wat wil ontstaan. Een tweede punt is het leven met de vragen, zonder overal een antwoord op te hebben. Ze stelt de vraag: met welke vraag leef jij als het gaat om de biodynamische landbouw. Iedereen denkt daar over na en schrijft daar iets over op. Zie bijlage 1. En we delen deze vragen.

2. **Van de bestuurstafel** door Gineke.

Gineke de Graaf wordt met algemene stemmen secretaris benoemd (zie link)

Diederichslaan 25c 3971PA Driebergen · 0850 609 044 · bureau@bdvereniging.nl · bdvereniging.nl
KVK 40409574 · RSIN 002879426 · IBAN NL77 TRIO 0212 1887 71 tnv Ver voor bd-landbouw · BIC TRIONL2U

3. Inhoudelijk jaarverslag en jaarrekening

Gryt de Jong geeft een toelichting op het jaarverslag van 2024. Naar aanleiding van deze toelichting wordt een aantal vragen gesteld en suggesties gedaan. Bijvoorbeeld of diermonologen doorgaat? Dit wordt bevestigend beantwoord. Hoe wij zorgen voor een relatie met ontwikkelingen rondom agroforestry. Wij zijn aangesloten bij De Federatie voor agro-ecologische boeren, waarmee een verbinding hebben met een brede groep agro-ecologische boeren.

Ondanks het feestjaar in 2024 met alle activiteiten is het aantal leden toch gedaald. De vraag is wat we hiermee kunnen doen. Deze vraag komt later ook nog terug op de agenda. Bert van Ruitenbeek van Stichting Demeter vertelt over activiteiten van Demeter op dit vlak. Ze hebben een marketingclub, die kijkt hoe meer aandacht voor Demeter-producten te creëren. En er is een actie om, samen met de BD-vereniging, te kijken hoe we het grote aantal bezoekers op BD-bedrijven meer kunnen benutten.

Het jaarverslag wordt vastgesteld en aangenomen.

3.2. Jaarrekening

Inno Kock geeft een toelichting op de jaarrekening. Inno is halverwege 2024 gestart als penningmeester. De financiën van de vereniging zijn op orde volgens hem. In 2024 is een verlies gedraaid, maar dat is te verantwoorden vanwege het feestjaar en de bijbehorende kosten. Een aantal zaken moet volgens hem beter worden geregeld, dit is iets waar aan wordt gewerkt. Dit geldt bijvoorbeeld de administratie. Hij wil overgaan van een kasstelsel naar een factuurstelsel. Voor de lange termijn is wel aandacht nodig voor het aantal leden. Gedacht wordt ook aan andere manieren van aansluiten, bijv. als donateur.

Hij geeft aan dat in de oorspronkelijke jaarrekening een fout zat. Dit is in overleg met de kascommissie gecorrigeerd en kort voor de vergadering toegestuurd naar de aanwezige leden.

Maria Rijksen zou in de jaarrekening soms meer toelichting willen zien. Cijfers kunnen informatie geven, nu is dat soms te onduidelijk. Dit geldt bijvoorbeeld de post ‘ingehuurd personeel’. Theo Boon geeft aan dat deze post niet goed is gelabeld. Het betreft ‘ geleverde diensten’. In het komend jaarverslag passen we dat aan.

De kascommissie heeft de jaarrekening getoetst en een advies uitgebracht, met daarin een aantal dringende aandachtspunten. Ze vraagt het bestuur om hier komend jaar aandacht voor te hebben. Dit betreft: het omgaan met schijnzelfstandigheid, de criteria voor besluitvorming over aanvragen bij het WSF en de scheiding tussen het budget voor de vereniging en het WSF. Het bestuur geeft aan deze punten op te zullen pakken.

De kascommissie stelt decharge van bestuur voor, onder voorbehoud. De reden is de wijziging van de jaarrekening vlak voor de vergadering. Afgesproken wordt dat de leden van de vereniging een mail krijgen met de mogelijkheid om binnen 14 dagen zwaarwegend bezwaar aan te tekenen tegen de decharge. Als er geen bezwaar binnenkomt, dan is de decharge formeel verleend aan het bestuur. Met dit voorbehoud wordt de jaarrekening vastgesteld.

De kascommissie wordt hartelijk bedankt voor de inzet en ook het voorstel voor de benoeming van Meindert Bruinsma en Renze Holwerda wordt aangenomen.

Vervolg d.d. 26 juni ’25: De leden zijn in de gelegenheid gesteld om zwaarwegend bewaar aan te tekenen tegen de decharge. Er zijn enkele vragen binnen gekomen, maar geen bezwaar. De decharge is daarmee formeel verleend aan het bestuur.

Diederichslaan 25c 3971PA Driebergen · 0850 609 044 · bureau@bdvereniging.nl · bdvereniging.nl
KVK 40409574 · RSIN 002879426 · IBAN NL77 TRIO 0212 1887 71 tnv Ver voor bd-landbouw · BIC TRIONL2U

4. Initiatieven en samenwerking met partners

Vlaamse leden De BD-vereniging heeft zowel Nederlandse als Vlaamse leden. In de afgelopen tijd heeft het bestuur contact gezocht met de Vlaamse groep om te zien hoe meer recht kan worden gedaan aan dit Vlaamse deel van de vereniging. Afgesproken is onder meer dat er een Vlaams deel van de website komt en dat er meer contact wordt onderhouden. Gineke de Graaf is contactpersoon vanuit het bestuur.

Initiatief rondom Voeding De Biodynamische Vereniging is een vereniging voor Landbouw en Voeding. Het voedingsaspect is enigszins onderbelicht geweest. Begin dit jaar kwam er een vraag binnen van de Vereniging voor Natuurvoedingskundigen naar mogelijkheden voor samenwerking. Wij waren daar blij mee en hebben het initiatief genomen een bijeenkomst rondom voeding te organiseren met meerdere mensen /organisaties om te onderzoeken wat we daar samen op kunnen doen. Er komt in ieder geval een gezamenlijke bijeenkomst rond Vitale voeding, in januari 2026.

Federatie agro-ecologische boeren De vereniging is lid van deze federatie en werkt met de federatie samen aan belangenbehartiging en meer aandacht voor de agro-ecologische boeren. Thema's die aan de orde zijn, zijn bijvoorbeeld GMO, het beleid op het gebied van stikstof etc. (in het groenboerenplan).

5. **Brainstorm over: hoe betrekken we meer mensen?**

Tijdens de vergadering is het al een aantal keer langsgekomen**.** Hoe betrekken we meer mensen actief bij de Biodynamische Vereniging en landbouw? Mensen kunnen op diverse manieren betrokken zijn: door lid te worden, door je aan te melden voor de nieuwsbrief, door Demeter-producten te kopen, producten te kopen in de boerderij-winkels, mee te doen aan crowdfundingsacties. Wij zoeken naar manieren om mensen laagdrempelig te laten aansluiten. Bij Extinction Rebellion werken ze met slogans, waar mensen bij willen horen / aan deel willen nemen. In de vergadering gaan we op zoek naar waarom de deelnemers enthousiast zijn voor BD. Wat hen er in raakt. Als input voor actie in de toekomst. Zie bijlage 2 voor de opbrengst.

Tips: Zorg voor DP in de winkel, meer aandacht voor voeding, iets doen met confrontatie (á la Wakker Dier), zorg voor QR-codes op folders etc., zodat je eenvoudig kan schenken.

6. Rondvraag

Suggesties / tips

- Zorg voor de jaardag (of andere activiteit) dat ieder een aantal jonge mensen meeneemt,
- voeding meer op de voorgrond, dat is een eenvoudiger ingang voor veel mensen dan landbouw,
- de vereniging is belangrijk in de onderstroom.
- Vragen die we ons zouden kunnen stellen, wat is onze identiteit, wat is het organisatie-model (past dat er bij).

Diederichslaan 25c 3971PA Driebergen · 0850 609 044 · bureau@bdvereniging.nl · bdvereniging.nl
KVK 40409574 · RSIN 002879426 · IBAN NL77 TRIO 0212 1887 71 tnv Ver voor bd-landbouw · BIC TRIONL2U

Bijlage 1 Met welke vraag leef jij als het gaat om de biodynamische landbouw ?

Een overzicht van de vragen:

1. Hoe kunnen we onze onderstroom met elkaar verbinden? Hoe kan ik als gepensioneerde de jongere generatie in de BD ondersteunen en inspireren?
2. Hoe betrekken wij de mensen bij de aarde als dynamisch wezen? Michiel Damen
3. Hoe lang moet ik nog stil afwachten?
4. Gezien alle leed en ellende in de wereld; is het (toch) mogelijk om daarin te berusten?
5. Hoe kunnen we de half miljoen bezoekers van BD-bedrijven bewuster maken en tot structurele koper / participatie verleiden?
6. Hoe behouden we of verkrijgen we bedding in onszelf, zodat we bedding kunnen geven naar onze omgeving?
7. Hoe kan aarden/gronden bijdragen aan een gezonde ontwikkeling?
8. Wat is waar?
9. De aarde wacht op de mens, kan ik haar daarin voldoende tegemoet komen als biodynamisch tuinder? René Groenen
10. In hoeverre zijn alle BD-bedrijven 'bovenzinnelijk' verbonden, en wat is de kracht hiervan? Gerlof Pronk, Noaberhoeve
11. Hoe kan ik als beeldend kunstenaar (met ervaring in de fenomenologie) bijdragen aan BD? Irene v.d. Laag
12. Aandacht voor het geestelijk wezen dat zich met een BD-bedrijf heeft verbonden bij de overdracht?
13. Hoe kan ik / kunnen we meer vanuit verbinding samenwerken om de BD/ Agro-ecologische beweging verder te brengen?
14. Hoe zorgen we dat de kwaliteit van BD gezien gaat worden? En als leidraad opgepakt wordt? (zie ook discussie over rauwe melk)
15. Hoe houd ik een goede verbinding met mijn vroegere grond en bd-landbouw?
16. Hoe kunnen we ons niet functionerend geldstelsel inzetten voor ons welzijn?
17. Hoe leren we accepteren dat we veel aspecten van de BD-landbouw nog niet begrijpen?
18. Hoe kunnen we als BD-vereniging vanuit eigenheid in verbinding met de breedte aan initiatieven op agro-ecologische landbouw werken aan een landbouw van de toekomst?
19. Hoe groot (zichtbaar, hoorbaar) is BD in mijn leven? Martha
20. Wie wil meelezen 'Wereldeconomie' de voordrachten van Rudolf Steiner Inno
21. Hoe kan ik het bewustzijn van de onderstroom in concrete projecten in de bovenstroom brengen?
22. Op welke wijze kan datgene dat in mij leeft, m.b.t. de biodynamische landbouw .. aan de mij omringende mensen? Johan Nieuwdorp
23. Hoe vind ik evenwicht tussen bovenstroom en onderstroom? Uithouden wat leeft in bovenstroom en vertrouwen houden in leven / activiteiten in onderstroom? Maria
24. Kunnen wij die ene hand, die nu zo vaak het mobieltje vasthoudt, vrij maken om met twee handen te werken?

Diederichslaan 25c 3971PA Driebergen · 0850 609 044 · bureau@bdvereniging.nl · bdvereniging.nl
KVK 40409574 · RSIN 002879426 · IBAN NL77 TRIO 0212 1887 71 tnv Ver voor bd-landbouw · BIC TRIONL2U

Bijlage 2 Onlineliners / quotes over BD

Toegepaste spiritualiteit
Weer bloemen in het weiland,
Voel je vrij, word lid
Waar je van houdt, wil je voor zorgen
Groente waar muziek in zit
HEERLIJK LEVEND (meerdere spaties?, verschillende lettertypen?, verschillende kleuren?)
Gebruik maken van het natuurlijk ritme
Stop roofbouw op mens, dier en planeet
Anker, kompas, baken
Zorg voor de aarde. Vanuit de machteloosheid die velen voelen; Je kan bijdragen aan een gezonde aarde
Groente met toekomst / artikel uit DP meegeven met pakkethouders
Zorg voor de toekomst
Word wakker
Ongestoorde ontwikkeling
Schep oases
Hoe dragen we bij aan de werkelijke wereld / ipv aan de schijnwereld. Onderstroom / associatieve economie
Verbinding met .. boer, plek, voeding, gemeenschap, dieren
Kracht van de gemeenschap (gemeenschapsgevoel)
BD geeft een stralende toekomst
BD respecteert Moeder Aarde
Demeter maar ….. meters (biodiversiteit, vitaliteit, klimaat)
Een kwestie van gezond verstand
Lied van Hans Andeweg 'Groente waar muziek in zit'
Gezonde aarde, vruchtbaarheid voor de toekomst
Echt eten!
Een sloot aan voeding en leven / Een stroom aan voeding en leven
Oog voor en zorg om gezonde bodem / blije dieren / gezonde mensen / planetenwerkingen
GMO vrij!
Geen gesleutel aan mijn eten
Geen bestrijdingsmiddelen
Met BD-bedrijven -> gezonde toekomst voor de kinderen
Volheid
Complete landbouw

Speel in op behoeften van jonge mensen, hun openheid, nieuwsgierigheid, communitybuilding. Kan men meer interesse bij Warmonderhof leerlingen wekken?

Diederichslaan 25c 3971PA Driebergen · 0850 609 044 · bureau@bdvereniging.nl · bdvereniging.nl
KVK 40409574 · RSIN 002879426 · IBAN NL77 TRIO 0212 1887 71 tnv Ver voor bd-landbouw · BIC TRIONL2U